

FLORULA ATACAMENSIS

SEU

ENUMERATIO PLANTARUM IN ITINERE PER DESERTUM ATACAMENSE OBSERVATARUM.

P R A E F A T I O.

In sequentibus paginis enumerationem omnium plantarum a me in vastissima et desertissima regione, quam desertum Atacama vocant, collectarum dedi. Extenditur haec regio a cuprifodinis, quibus nomen S. Bartolo, paulo magis septentrionalibus quam oppidum S. Pedro de Atacama usque ad flumen Copiapó, sive $22^{\circ} 14'$ — $27^{\circ} 23'$ latit. australis, et a mari Pacifico usque ad gradum $68\frac{1}{2}$ longitudinis a Greenwich computatae. In hoc vastissimo tractu terrae nostrae vix 400 species inveni, quarum 260 in libris, qui mihi suppetunt, descriptas non inveni. Genera 26 in flora Chilensi nondum observata erant, quorum nomina sunt: *Stichophyllum* Ph., *Microphytes* Ph., *Diazia* Ph., *Silvaca* Ph. inter Portulaceas; *Eulychnia* Ph. inter Cacteas; *Eremocharis* Ph. et *Domeykoa* Ph. inter Umbelliferas; *Urmenetea* Ph., *Chondrochilus* Ph., *Gypothamnium* Ph., *Oxyphyllum* Ph., *Jobaphes* Ph., *Polycladus* Ph., *Brachyandra* Ph., *Vazquezia* Ph., *Stevia* Cav. inter Synanthereas; *Centunculus* L., *Glaux* L. inter Primulaceas; *Varasia* Ph. inter Gentianeas; *Nama* L. inter Hydroleaceas; *Coldenia* L. inter Borragineas; *Dicliptera* Juss. inter Acanthaceas; *Rhopalostigma* Ph. et *Waddingtonia* Ph. inter Solanaceas; *Statice* L. inter Plumbagineas; *Croton* L. inter Euphorbiaceas; et *Pitcairnia* L'Hérit. inter Bromeliaceas.

In disponendis speciebus ordinem adoptavi, quem cl. Gay in compilatione Florae Chilensis (vide ejus „Historia fisica y politica de Chile“) secutus est, et plantas in hoc libro jam descriptas tantummodo nomine suo enumeravi, paginam dicti libri, ubi descriptio earum reperitur, laudans; novas species breviter tantum descripsi, sed, uti spero, modo sufficiente, ut a botanicis recognosci possint.

Distributio plantarum deserti Atacamensis inter familias suas e tabula sequente patebit, cui proportionem singularum familiarum in flora generali Chilensi adjeci, quo magis differentia appareat.

Capitulum IX. Flora Deserti.

Ranunculaceae.

1. *Ranunculus bonariensis* Poir. Gay I. p. 35.
In litore lacus salsi Atacamensis ad 7400 p. s. m., rarus.
2. *Ranunculus microcarpus* Presl. Gay I. p. 46.
In fonte prope Paposo, satis frequens.
3. *Ranunculus exilis* Ph. R. parvus, glaberrimus, stoloniferus; radicibus fibrosis; foliis radicalibus longe petiolatis, crassis, enerviis, tripartitis, lacinia media cuneata, obtusa, apice saepe tridentata, lateralibus bi-vel tripartitis, obtusis; pedunculis radicalibus, folia aequantibus; sepalis quatuor vel quinque, ovatis, coloratis; petalis totidem, luteis, sepala aequantibus; fructibus globosis; carpellis numerosissimis, inermibus, longitudinaliter rugosis, uncinato terminatis, stylo brevi.

Ad rivulum calidum vallis Zorras dictae, ad altitudinem 11000 p. s. m. inveni. Plantula modo pollicaris; lamina folii vix 3 lin. longa, pedunculus petiolo crassior; diameter floris 4 lin., fructus 2 lin. — Affinis est *R. stenopetalo* Hook., sed foliorum laciniis obtusis, enerviis, stylis brevibus, carpellis numerosioribus etc. facillime distinguitur.

Berberideae.

4. *Berberis litoralis* Ph. B. spinarum tripartitarum ramis subaequalibus, angustis, divaricatis; foliis subsessilibus, coriaceis, ovatis vel obovatis, mucronatis, interdum apice tridentatis, caeterum integerrimis; racemis folium aequantibus, fere usque ad medium nudis; floribus . . . ; fructu caeruleo, stylo satis longo terminato.

Ad aquam Miguel Diaz dictam in litore deserti Atacamensis circa 24 $1/2^{\circ}$ lat. mer. ad c. 860 p. s. m. arbusculas duas orgyales inveni.

Folia majora 28 lin. longa, 11 lin. lata sunt; spinae modo 8 lin. — Ab *B. flexuosa* R. et P. III. tab. CCLXXXI. a, cui simillima, differt: spinis minoribus, ramis haud flexuosis, ad nodos haud incrassatis foliis majoribus, haud glaucis, apice saepe tridentatis. *B. latifolia* R. et P. floribus haud racemosis spinisque minutis valde recedit.

Cruciferae.

5. *Nasturtium anethifolium* Ph. N. glaberrimum, caule suffruticoso, erecto, ramosissimo, flexuoso, glauco; foliis pinnatis, pinnulis subtrijugis elongatis, filiformibus; floribus parvis, albidis; corolla calycem violaceum parum superante; siliquis elongatis, a basi ad apicem sensim angustatis; stigmatibus sessilibus.

In valle las Animas dicta regionis litoralis, ad circa 26 $^{\circ}$ 20' lat. mer. legi; incolis Mostacilla audit.

Planta 1—1 $1/2$ pedalis, valde ramosa, ramis erectis; folia inferiora 24 lin. longa, pinnulae, quae cum petiolo angulum peracutum formant, 8 lin. longae, sicut petiolus $1/2$ lin. latae ac crassae; illae foliorum superiorum minores et multo tenuiores. Sepala 1 lin. longa. Siliqua 9—10 lin. longa, 1 lin. lata, pedunculo 3 $1/2$ lin. longo, patulo insidens, erecta. Semina biserialia, pleurorrhiza.

6. *Sisymbrium? carnosulum* Ph. S. glabrum; caule suffruticoso, erecto, ramoso, foliis carnosissimis, pectinato-pinnatis, pinnis divaricatis, linearibus, obtusis, integris vel lobulo uno alterove auctis; floribus parvis, albidis, distantibus; siliquis elongatis, a basi ad apicem sensim angustatis; stigmatibus crasso, sessilibus.

In valle Cachinal de la Costa dicta, ad c. 26 $^{\circ}$ 5' lat. merid., 2 leucas a litore et c. 1700 p. s. m. satis frequens est.

Folia 10—12 lin. longa, 4 $1/2$ lin. lata; pinnulae 3—4-jugae, aequae latae ac petiolus communis; racemi demum elongati, pedunculi 4 lin. longi; siliquae 10 lin. longae, vix ultra 1 lin. latae. Sepala violacea, longa; petala centro violacea, margine alba, sensim in unguem attenuata, sesquies vel bis calycem 1 $1/2$ lin. longum aequant. Semina biserialia, notorrhiza.

7. *Sisymbrium? strictum* Ph. S. caule erecto, pilis ramosis aliisque glanduliferis vestito, ramoso, stricto; foliis canis, pinnatifidis; pinnis obtusis, rotundatis, integris vel incisis; corymbo demum valde elongato, multifloro; floribus parvis luteis; corolla calycem superante; siliquis pubescentibus strictis, linearibus, utrinque aequalibus, longitudine latitudinem quinquies aequante; stigmatibus sessilibus. Semina biserialia, notorrhiza.

foliis petiolatis, cordatis, mucronatis, lobis rotundatis; petiolo laminam aequante; pedunculis axillaribus, petiolos aequantibus, plerumque trifloris; bracteis setaceis; lobis calycinis ovatis, obtusis; corolla infundibuliformi, coccinea, calycem ter vel quater aequante; stylo persistente, stigmatate capitato; capsula magna, biloculari, loculis dispermis.

Prope Paposo in regione herbosa crescit. Radix tenuis, ramosa, pallide fusca. Caules 2—3-pedales in solo prostrati vel volubiles, vix 1 lin. crassi. Folia 18 lin. longa, 16 lin. lata, sinu satis rotundato; Lobi calycini 2 lin. longi exteriores paulo latiores, fuscescentes. Corolla 7—8 lin. longa; stamina dimidiam corollam aequant: stylus duplo longior. Capsula 5 lin. longa; semina $2\frac{1}{2}$ lin., nigra, puberulo-velutina.

243. *Cuscuta intermedia* Choisy. Gay IV. p. 447.

In arena litorali ad portum Calderae legi; incolis Cabello de Angel, ut sequens.

244. *Cuscuta floribunda* Ph. C. omnino albida; floribus numerosissimis, paniculatis, pedicellatis; pedicellis calyces superantibus; calyce late infundibuliformi, quinque-dentato, dentibus triangularibus tubum aequantibus; corolla calycem bis aequante, breviter tubulosa, dentibus nunquam reflexis; stigmatibus capitatis, antheras aequantibus.

Prope Chañaral bajo legi, (specimen prope Rancagua a cl. Bertero lectum in herbario servatur). — Species inflorescentia et calyce distinctissima cum nulla alia chilensi confundenda. Calyx 1 lin. longus, corolla 2— $2\frac{1}{4}$ lin. longa; squamae ad basin antherarum angustiores quam in *C. chilensi*. — A *C. corymbosa* Ruiz et Pavon I. p. 69. t. CV. b. numero quinario partium floralium unice dignoscitur nec non squamis corollae, quae in *C. corymbosa* deficiunt.

Hydroleaceae.

245. *Nama stricta* Ph. N. annua, pusilla, stricta, pilis parvis, albis, in caule patentibus hirtella; caule dichotomo; foliis spathulatis, integerrimis distantibus; floribus in dichotomiis sessilibus; capsula oblonga, glaberrima.

In regione herbosa ad Paposo specimina tria legi jam fructus maturos gerentia. — Radix tenuis, filiformis, flava. Caulis 5 poll. altus, filiformis, jam ab internodio secundo tertiove dichotomus, ramis erectis; internodia fere pollicem longa. Folia basalia jam ceciderant, caulina mediana et superiora 6 lin. longa, $1\frac{1}{2}$ lin. lata. Calyx in capsula matura $3\frac{1}{2}$ lin. longus, profundissime quinquepartitus laciniis spathulato-linearibus, albo-pilosis et ciliatis (exacte ut in *Eutocaea*). Corolla parva, lobis quinque brevibus rotundatis. Stamina inclusa, filamentis brevibus, antheris subglobosis didymis. Capsula calycem dimidium aequat, loculicide bivalvis; semina numerosissima, fusca, rugosa. — N. dichotomae (*Hydrolea* d. R. et P.) similis videtur, sed caule debili, erecto, parce ramoso et capsulis oblongis glaberrimis, nec non staminibus inclusis facile dignoscetur.

Hydrophylleae.

246. *Eutocaea frigida* Ph. Eu. annua, tota viscosa; caule humili, basi ramoso; foliis oblongo-linearibus, pinnatifidis; laciniis brevibus, obtusis; floribus racemosis; laciniis calycinis linearibus obtusis basin versus angustatis; pectinato-ciliatis; corollis parvis, calycem bis aequantibus; capsula oblonga ovata, calycem excrescentem non aequante, glabra.

Ad Riofrio $24^{\circ}50'$ lat. m. et 10500 p. s. m. et Sardon $25^{\circ}4'$ lat. m., 9000 p. s. m. occurrit. — Caulis vix 6 pollices altus, diffusus; folia vix pollicem longa $2\frac{1}{2}$ —3 lin. lata; pedunculi fructiferi fere 1 lin. longi; calyx fructifer 3-linearis; corolla 2 lin. Semina valde rugoso-scribiculata. — Facillime ab *Eu. Cumingii* Benth. foliis simpliciter pinnatifidis, laciniis integerrimis; laciniis calycinis longe angustioribus; corolla minore distinguitur.

247. *Phacelia viscosa* Ph. Ph. caule ramoso, molli-ter piloso, glutinoso; foliis petiolatis, oblongis, sinuatis, incisis, lobis subtridentatis; floribus per spicas ramosas, secundas, densas dispositis; corolla calycem paulo superante; staminibus exsertis.

In valle Sardon cum priore legi. — Planta annua? Caulis vix 1-pedalis. Folia caulina 28 lin. longa (incluso petiolo circa 7 lin. longo), 10 lin. lata; calyx fructifer $2\frac{1}{2}$ lin. longus, laciniis spathulatis. Styli basi ima modo connati. Semina quatuor oblonga, nigro-caestanea, valde granulata. — Foliorum forma et laciniis calycinis spathulatis ad *Eutocaeam* accedit, sed capsula tetrasperma differt.

Borragineae.

248. *Coldenia litoralis* Ph. C. annua, procumbens, dichotoma, pilis albis, rigidis patentibus dense vestita; internodiis elongatis; foliis floribusque in axillis glomeratis; illis longe petiolatis, oblongo ovatis, utrinque attenuatis, rugosis; floribus sessilibus, laciniis calycinis setaceis.

In arena litorali ad Caldera, portum Copiapinorum reperitur. Radix fusca, simplex; rami circa 6 pollicares, 1 lineam crassi; internodia fere $1\frac{1}{2}$ -pollicares; petioli 4 lin. longi, lamina folii 4 lin. longa, $2\frac{1}{2}$ lin. lata. Pili in axillis floriferis (in ramis novellis etc.) densi albi. — *Coldenia dichotoma* (*Lithospermum* d. R. et P.) differt caule suffruticoso, foliis sessilibus, sensim in petiolum attenuatis, segmentis calycinis latioribus, „lanceolatis“.

249. *Coldenia atacamensis* Ph. C. suffruticosa, erecta, hispida; internodiis brevibus; foliis oblongo-ovatis, utrinque attenuatis, rugosis distincte etsi breviter petiolatis; floribus in axillis glomeratis; laciniis calycinis setaceis.

In arenosis et glareosis prope oppidum Atacama $22^{\circ}26'$ lat. m., 7400 p. s. m. crescit. — Radix $3\frac{1}{2}$ lin. crassa, lignosa; caules 3—4 poll. alti erecti, dichotomi, pilis minus densis vestiti; internodia modo 6 lin. longa; petioli vix 2 lin.; lamina $2\frac{1}{2}$ lin. longa, $1\frac{1}{2}$ lin. lata; calyx $2\frac{1}{4}$; corolla fere 3 lin. longa; pili in axillis flori-

feris longe minus densi quam in *C. litorali*, a qua caule erecto, suffruticoso, internodiis brevibus, petiolis brevibus facile distinguitur. His notis convenit cum *C. dichotoma* (*Lithospermo* d. R. et P.) sed in hac folia majora, sessilia, seu sensim in petiolum vix distinctum attenuata, tubus corollae longior, calycem bis aequans, laciniacalycinae multo latiores ex icone et descriptione, ubi „lanceolatae“ vocantur. — Corollae tubus aurantius, intus croceus, lobi limbi rotundati, pallide violacei, dimidium tubum aequantes. Stamina medio tubo inserta, corollam subaequantia, inaequalia; filamentum capillare, anthera transversa, oblonga; stylus corollam aequans, filiformis, apice bifidus. Achaenia sub lente fortiori granulato-rugosa, cinerea, nigro-radiata.

250. *Heliotropium floridum* DC. Gay IV. p. 457.
Prope Caldera legi.

251. *Heliotropium linariaefolium* Ph. H. fruticosum, pilis distantibus, appressis hispidum; foliis fasciculatis, linearibus, haud revolutis, viridibus; calycibus usque ad basin partitis, laciniis linearibus; tubo corollae calycem sesquies aequante, hispido.

In regione litorali deserti herbosa ad Cachinal de la Costa 26°4' lat. m., ad Paposo et usque ad Miguel Diaz 24°36' lat. m. occurrit. — Caulis circa 4-pedalis; folia 10—12 lin. longa, 1½—1⅔ lin. lata; calyx 1⅔; corolla alba 3 lin. longa. Ab *H. stenophyllo* Hook. calyce longiore, etc.; ab *H. florido* Alph. DC. foliis angustioribus, haud revolutis, pilis longe rarioribus, colore inde viridi facile distinguitur. Fructus non vidi.

252. *Heliotropium rugosum* Ph. H. fruticosum; ramis junioribus, pilis adpressis dense vestitis; foliis confertissimis, elongatis, linearibus, obtusis, rugosis, margine revolutis, subtus pubescentibus, praesertim in nervo mediano valde prominente, supra, dum juniora sunt, vernice glutinosa lucidissima illinitis; calyce profunde quinquepartito, hispido-pubescente; corollae albae glabrae tubo calycem sesquies aequante.

Prope Hueso parado 25°26' lat. m. et c. 1500 p. s. m. et Paposo legi. — Frutex 4—6-pedalis, ab incolis ut reliqua *Heliotropia* Palo negro dictus; folia 20—22 lin. longa, 1½ lin. lata; calyx 1½ lin. longus. Ab omnibus speciebus chilensibus fruticosis jam foliis exquisite rugosis distinguitur. Fructus non vidi.

253. *Heliotropium glutinosum* Ph. H. fruticosum, glutinosum, vernicosum, superius pilis brevissimis hirtellum; foliis linearibus utrinque attenuatis, acutis, margine revolutis, punctis resinosis aspersis, glaberrimis; calycibus profunde partitis, hirtis, laciniis linearibus, demum patulis; corollae albae, glabrae tubo calycem aequante.

Ad Agua dulce 26°16' lat. m. et 6300 p. s. m. reperi, neque alibi. — Frutex 4-pedalis. Folia 12—13 lin. longa, 1⅔ lin. lata, calyx 1⅓ lin. longus. Ab *H. chenopodiaceo* DC. foliis basi angustatis, longioribus, calycis laciniis angustioribus, duplo saltem longioribus dis-

crepat. — Fructus segmenta parallela, subrotunda, ad commissuram angustata, monosperma; species igitur ad *Euheliophyta* pertinet.

254. *Heliotropium pycnophyllum* Ph. H. fruticosum humile, totum pilis adpressis incanum, substrigosum; foliis confertissimis, linearibus, crassis, fere teretibus, obtusissimis; floribus (sub anthesi) fere capitatis; calyce usque ad medium partito, laciniis linearibus; tubo corollae aurantiae calycem bis aequante.

Ad las Animas 26°16' et Cachinal de Costa 26°4' lat. m. hanc speciem observavi. — Fruticulus modo 1½ pedalis; folia ad summum 7 lin. longa, fere 1 lin. lata et crassa; calyx 2⅓ lin., corolla 5½ lin. longa. Ab *H. stenophyllo* non solum foliis sed etiam calyce longe tubuloso, solum usque ad medium fisso; corolla longe tubulosa etc. toto coelo differt.

255. *Eritrichum calycinum* Ph. E. perenne? erectum, ramosum, hispidum; pilis seu setis albis in parte superiore patentibus 1—½ lin. longis; foliis sessilibus, linearibus, obtusis; spicis terminalibus, densifloris, geminatis; floribus minutissimis, calycibus magnis, excrescentibus, demum 4½ lin. longis et setis flavis tectis.

In valle Sardon 25°4' lat. m. et c. 9000 p. s. m. inveni specimina tria, 6-pollicaria, unum fere suffruticosum. Folia fere 9 lin. longa, vix ¾ lin. lata; lacinae calycinae angustissimae, lineares; corolla, ut in omnibus sequentibus, alba, vix 1½ lin. longa, diametro limbi vix 1 lin.; tubus ejus angustissimus, limbo sensim dilatato, plicato, neque hypocraterimorpho; achaenia laevissima, apice elongata et angustata. Calyce demum maximo facillime cognoscitur.

256. *Eritrichum hispidum* Ph. E. setis patentibus albis hispidissimum; caule simplice, erecto; foliis lato-linearibus crectis; spicis densifloris, divisis; calyce 2 lin. longo, setis flavis horrido, laciniis linearibus obtusis, haud accrescentibus; flore magno.

In ascensu montis Alto de Varas c. 24°35' lat. m. et 1000 p. s. m. specimen legi. — Caulis 4½ poll. altus; folia 10 lin. longa, 1 lin. lata; diam. limbi corollae fere 3 lin., tubus fere 1½ lin. longus, perfecte cylindricus nec sensim in limbum dilatatus; achaenium elongatum, laevissimum, ut in priore. Ab hoc, quocum setis horridis convenit, distinguitur: calyce duplo minore, corolla vero duplo majore.

257. *Eritrichum micranthum* Ph. E. perenne? humile, e basi ramosissimum, erectum, pilis albis patentibus hispidum; foliis linearibus; racemis demum valde elongatis, floribus confertis, demum distantibus; calyce 1½ lin. longo, setis flavis horrido; flore parvo.

In valle Sardon 25°4' lat. m., 9000 p. s. m. crescit. Caulis 5 poll. altus; folia 4½ lin. longa, 1 lin. lata; corolla infundibuliformis potius quam hypocraterimorpha, modo 1 lin. longa; achaenia elongata, transversim rugosa. — Ab *E. hispido* floribus minutis, pilis brevioribus tenuioribus; ab *E. calycino* calyce parvo haud accres-

cente, a globulifero Clos. foliis duplo minoribus, spicis longioribus differre videtur. Dimensiones partium floralium a cl. Clos omissae.

258. *Eritrichum chaetocalyx* Ph. E. annuum, humile, caule ramoso, diffuso, pilis albis adpressis strigoso; foliis angusto-linearibus, demum albo-verrucosis; spicis terminalibus densifloris; calyce parvo, vix $1\frac{1}{2}$ lin. longo, setis longis flavis patentibus horrido, praesertim in basi; flore mediocri.

Ad litus prope Pan de Azucar inveni (26°10' lat. m.) — Caulis modo 4—5-pollicaris; folia fere 9 lin. longa, vix 1 lin. lata, verrucis magnis lacteis, margaritaceis aspera, quae antea setas gesserant. Diameter corollae 2 lin. Achaenia elongata, rugoso-punctata. — Pubescentia caulis, foliorum et calycis facillime a congeneribus distinguitur.

259. *Eritrichum parviflorum* Ph. E. annuum, humile, ramosissimum, cinereum; caule pilis albis, adpressis strigoso; foliis subfiliformibus, verrucosis, albo-setosis; spicis ramosis; calyce setis patentibus albis tecto, corollaque minimis.

In arena litorali prope Caldera frequens crescit. — Radix simplicissima, fusca; caulis modo 2— $2\frac{1}{2}$ poll. altus; folia 4—5 lin. longa, $\frac{1}{3}$ lin. lata; flores satis approximati; calyx vix ultra $\frac{3}{4}$ lin. longus. Achaenia minima, $\frac{1}{4}$ lin. longa, ovata, cinerea, verrucoso-punctata.

260. *Eritrichum strictum* Ph. E. caule erecto, stricto, demum ramoso, pilis patentibus hispido; foliis elongato-linearibus, albo-verrucosis et hispidis, superioribus basi latioribus; ramulis multis, abbreviatis, folia vix aequantibus; ramis supremis floriferis confertis; calyce setis flavis tecto; floribus minutis.

Unicum specimen ad Miguel Diaz 24°36' lat. m. 860 p. s. m. lectum servo. — Caulis 1-pedalis, imo apice florens, et nihilo minus ramulo (abortivo?) in quavis axilla munitus; folia 14 lin. longa, $1\frac{1}{2}$ —2 lin. lata; calyx 2 lin. longus, laciniis linearibus; diameter limbi corollae $1\frac{1}{4}$ lin. Achaenia breviora et latiora quam in reliquis speciebus, alba, dense punctata, et verrucis aliquot parum prominentibus munita. — Habitus E. cryptanthi Alph. D. C., quod vero floribus axillaribus fere a basi caulis inde natis etc. statim dignoscitur.

261. *Eritrichum subamplexicaule* Ph. E. pilis albis patentibus hispidum, caulibus erectis, ramosis, debilibus; foliis lanceolato-linearibus, basi lata semiamplexicaulibus; racemis terminalibus elongatis; floribus demum remotis; calyce parvo, setis flavis hispido; corolla magna.

Prope Paposo in regione fertiliore inveni. — Radix nigra, ramosa. Caulis 1-pedalis, sed vix $\frac{3}{4}$ lin. crassus; folia 12 lin. longa, 2 lin. lata. Racemi demum 6 poll. longi; calyx $1\frac{1}{2}$ — $1\frac{2}{3}$ lin. longus, corollae diameter 3 lin. Achaenia parva, e fusca albida, elongata, verrucis parvis graniformibus dense oblecta. — Floribus magnis cum E. hispido mihi et phacelioidi Clos. convenit, sed ab hoc spicis elongatis, erectis, floribus distan-

tibus; ab E. hispido vero pilis brevioribus mollioribus, ab utroque foliis basi lata fere amplexicaulibus differt.

262. *Eritrichum gnaphalioides* Alph. DC. Gay IV. p. 466.

Hunc fruticulum a valle Doña Ines dicta (25°55' lat. m., 7900 p. s. m.) inde ad meridiem fere usque ad Chañaral bajo (26°36' lat. m.) pluries inveni; Februario jam defloruerat. Incolae provinciae Copiapinae Té del burro seu Té del campo vocant et infusiones ejus loco Theae chinensis bibunt.

263. *Eritrichum filiforme* Ph. E. caule humili, erecto, parce ramoso, filiformi, pilis albis, adpressis vestito; foliis lineari-filiformibus; floribus spicatis; calyce pilis patentibus, flavescenti albis horridis, fructiferis clausis; corollae tubo calyceem aequante, limbo diametri $1\frac{1}{3}$ lin.; nuculis albis, asperulis.

Prope Hueso Parado specimen inveni. — Caulis modo 4-pollicaris; folia ad summum $3\frac{1}{2}$ lin. longa, $\frac{1}{4}$ lin. lata; calyx florifer 1 lin. longus, lacinae lineares, tubum subaequant.

Labiatae.

264. *Mentha piperita* L. Gay IV. p. 485.

Ad aquam de Panul dictam 24°48' lat. m. frequentissima est, incolis Yerba buena.

265. *Salvia tubiflora* Sm. DC. Prodr. XII. p. 325.

In toto tractu herbifero litorali a Cachinal de la Costa 26°4' lat. m. usque ad Miguel Diaz 24°36' lat. m. occurrit. — Suffrutex elegans, quadripedalis. Caulis pubescens, glutinosus. Folia cordato-ovata usque ad 30 lin. longa, 24—28 lin. lata, petiolo pollicari fulta, grosse crenata, supra glabra, subtus pallida, pubescentia, imo sublanata. Verticilli distantes, biflori, bracteis ovatis, caducis, nervosis muniti. Pedicelli calyce breviores. Calyx 7 lin. longus, cylindricus, tridentatus, glanduloso-hirtus; corolla coccinea, magna, 21 lin. longa, pubescens, calycem ter aequans; galea recta, acuta, integra, labium trilobum, utrumque tertiam partem tubi aequans. Genitalia exserta; staminum connectivum longissimum, sacculo altero antherae obsoleto.

266. *Salvia paposana* Ph. S. annua, puberula, erecta, ramosa; foliis subsessilibus, ovatis, triangularibus, crenatis, supra subtusque puberulis, floralibus deciduis; verticillastris 10—12 floris; calyce costato; tridentato, dentibus ovalibus; florifero tubuloso, fructifero ampliato, ovato; corolla caerulea, calycem bis aequante, staminibus styloque glabris exsertis.

In eadem regione ab Hueso parado 25°26' lat. m. usque ad Miguel Diaz 24°36' reperitur. — Caulis circa bipedalis, folia inferiora, quae adsunt, fere 2 poll. longa, vix $1\frac{1}{2}$ poll. lata, petiolo 2 lin. longo suffulta; superiora $1\frac{1}{2}$ poll. longa, fere $1\frac{3}{4}$ lata, basi truncata, imo subcordata; calyces floriferi fere sessiles, $2\frac{1}{2}$ lin. longi,